

โครงการสถานีเกษตรแปลงปิ่น ณ ราชบุรี

แบบสรุปผลลัพธ์ที่ 38 (ก6:ว3:ป2) : องค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

เป้าประสงค์ข้อ : 2. เกิดโมเดลระบบเศรษฐกิจอาหารชุมชนโดยการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
วัตถุประสงค์ข้อ : 3. เพื่อเสนอรูปแบบเศรษฐกิจชุมชนอาหารผ่านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนที่มีความมั่นคงด้านอาหาร
กิจกรรมที่ : 6. การออกแบบระบบฐานข้อมูล/เครื่องมือรองรับการออกแบบ “ระบบเศรษฐกิจชุมชน”

1. หลักการ :

เป็นการออกแบบเครื่องมือและพัฒนานวัตกรรมรองรับการขับเคลื่อนต้นแบบบูรณาการระบบอาหารตลอดห่วงโซ่ และโมเดลระบบเศรษฐกิจอาหารชุมชน ด้วยการศึกษาวิจัยสังเคราะห์ต้นแบบบูรณาการระบบอาหารตลอดห่วงโซ่ (ขั้นตอน/เงื่อนไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง) โดยเน้นการสังเคราะห์ต้นแบบเชิงบูรณาการกลุ่มผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค/บริโภคในพื้นที่/เครือข่าย และช่องทาง (ระบบ/รูปแบบการเชื่อมโยง) เพื่อนำสู่การเสนอรูปแบบ/ระบบเศรษฐกิจอาหารชุมชน กระบวนการ และแนวทางการพัฒนา/ต่อยอดสู่ความยั่งยืน รวมทั้งการออกแบบเครื่องมือวัดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนด้วยการนำรายได้จากการจัดส่งผลผลิตตามช่องทางต่าง ๆ และการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต ฯลฯ มาออกแบบเป็นเครื่องมือกำกับติดตามเพื่อพัฒนาการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนฯ

2. วัตถุประสงค์ :

2.1 เพื่อสร้างองค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

3. วิธีการ :

3.1. ศึกษารวบรวมองค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

3.2. ออกแบบความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

3.3. ร่วมวิพากษ์และปรับปรุงแก้ไขโดยนักวิชาการเครือข่าย

3.4. เลือก/กำหนด องค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล : การเก็บ/รวบรวม/วิเคราะห์/สังเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

5. สิ่งที่ศึกษา/กลุ่มเป้าหมาย/ตัวแปรที่ศึกษา : องค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน

6. ระยะเวลา : ม.ค. – ส.ค. 2022/2565

7. ผลการถอดองค์ความรู้ :

1. การพัฒนาต้นแบบแหล่งผลิต (ต้นน้ำ)

กระบวนการผลิตพืชผักผลไม้ของวิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีเกษตรแบ่งปัน เป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับกระบวนการปลูกพืชผักแบบเกษตรอินทรีย์ (Organic Agriculture) มุ่งสู่การทำเกษตรอินทรีย์บนวิถีชุมชน กล่าวคือ การใช้ทรัพยากรในพื้นที่/ชุมชน/บริเวณใกล้เคียง ได้แก่ ภูมิปัญญา ปักจี้ยและวัสดุบำรุงดิน/พืชผัก ป้องปราบศัตรูพืชในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง ผสานกับผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการจากภาคีเครือข่าย มาร่วมออกแบบ ประเมิน และพัฒนากระบวนการผลิต ทั้งนี้ มีกระบวนการผลิตแบ่งเป็นสามช่วงสำคัญ ดังนี้

1) การเตรียมและบำรุงดิน โดยใช้การไถ พลิกดินราว 7-10 วัน เพื่อตากดิน ให้แดดเผา การฉีดพ่นด้วยจุลินทรีย์ (EM) เพื่อฆ่าเชื้อ การย่อยสลายพืชผักที่ถูกไถและปรับสภาพดินให้มีความพร้อม/เหมาะสมต่อการเพาะปลูก จากนั้นใช้การไถยกทรง ทำแปลง การเดินระบบน้ำ การใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อให้ดินอยู่ในสภาพพร้อมเพาะปลูกพืชผักต่างๆ

2) การเพาะปลูกและการบำรุงพืชผัก โดยใช้การหว่านเมล็ดและการย้ายกล้าพืชผัก ซึ่งจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับชนิดของผัก โดยเพิ่มปริมาณการใส่ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพตามความเหมาะสมของพืชแต่ละชนิด การบำรุงต้นและใบด้วยน้ำหมักชีวภาพ และรดน้ำช่วงเช้าและเย็น โดยใช้ น้ำจากแหล่งน้ำภายในที่ดินของวัด

3) การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยใช้สมุนไพรต่างๆ ในท้องถิ่น ได้แก่ น้ำต้มจากต้นสบู่แดง ตะไคร้หอม เปลือกผลไม้รสฝาด ผงขมิ้น น้ำหมักจากใบยาสูบ น้ำหมักผลสะเดา น้ำหมักผลมะม่วงหิมพานต์ และน้ำหมักจากใบทองหลาง ซึ่งมีในพื้นที่ของวิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีเกษตรแบ่งปัน เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และโรคชนิดต่างๆ รวมถึงการใช้แรงงานในการถอนวัชพืช

ทั้งนี้ ส่วนสำคัญที่สุดของกระบวนการผลิตพืชผักของวิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีเกษตรแบ่งปันคือ แรงกาย แรงใจของชาวบ้านในชุมชน ในการเอาใจใส่พืชผักทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต นำความต้องการข้อเสนอแนะของผู้บริโภคจากการจัดจุดเชื่อมโยงต่างๆ และแหล่งบริโภคต่างๆ มาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาการออกแบบการผลิต โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นตอนการเตรียมดิน

การเตรียมดิน ใช้การลากหญ้า และการไถ โดยใช้รถไถที่ผ่านการทำความสะอาดด้วยน้ำสะอาด และตากแดด โดยเฉพาะจุดที่ใช้สำหรับการไถ มีการไถสองรอบ รอบแรก เพื่อพลิกดิน ตากดินไว้ประมาณ 7 – 10 วัน เมื่อไถพลิกดินเสร็จแล้ว ราว 1-2 วัน มีการฉีดน้ำหมัก (EM) เพื่อการย่อยสลายพืชผักที่ถูกไถ โดยมีการฉีดพ่นน้ำหมัก (EM) ในช่วงเย็น จากนั้นทำการยกทรง ทำแปลงผัก ตามด้วยการเดินระบบน้ำด้วยท่อและติดตั้งสปริงเกอร์แบบหัวกระจาย แยกเป็นจุดต่างๆ ครอบคลุมทั่วแปลงผัก ก่อนปลูก 1-2 วัน

1.2 ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์

การเตรียมและทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ มีการออกแบบการปลูกร่วมกันสปีดาค์ละครึ่ง โดยการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์จากร้านขายสินค้าเกษตร นำเมล็ดพันธุ์มาแช่น้ำ ล้างน้ำสามรอบ นำน้ำที่ผ่านมาล้างเมล็ดไปทิ้ง

ที่จุดทิ้งน้ำล้างเมล็ดพันธุ์ โดยทำที่รองน้ำบรรจุทรายเพื่อให้แดดเผา น้ำที่ล้างเมล็ดพันธุ์ จากนั้นนำเมล็ดมาแช่น้ำอุ่น เพื่อกระตุ้นการงอกและป้องกันเชื้อรา

1.3 ชั้นการปลูก

นำเมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการแช่ และล้างด้วยน้ำตามขั้นตอนแล้ว มีการแยกประเภทการปลูกเป็นสองประเภท คือ 1) การปลูกด้วยการหว่านเมล็ด เช่น ผักบุ้ง กวางตุ้งไทย กวางตุ้งไต้หวัน ผักกาดขาว เป็นต้น และ 2) การปลูกด้วยการย้ายกล้า เช่น ผักกาดหอม คะน้า เป็นต้น ใช้การคราดเพื่อให้ดินร่วน ตามด้วยการหว่านเมล็ด และการขุดหลุม รองกันหลุมด้วยมูลไส้เดือน (กรณีย้ายกล้า) จากนั้นนำมูลไส้เดือนมาโรย ตามด้วยคราดกลบ และนำหญ้าแห้ง ที่เก็บเกี่ยวจากรอบๆ แปลงผัก และฟางที่จัดซื้อจากแปลงข้าวที่ผ่านการตากแดดแล้ว มาโรยปิด กรณีการย้ายกล้า มีการรดบำรุงด้วยน้ำหมักบำรุงพืชผักในช่วงเย็น นำแกลบมาคลุมกันแดดในช่วงระยะแรกของการปลูกด้วยการย้ายกล้า เช่น ผักกาดหอม คะน้า เป็นต้น จากนั้นมีทำการรดน้ำด้วยสปริงเกอร์แบบหัวกระจาย แยกเป็นจุดต่างๆ ครอบคลุมทั่วแปลงผัก

1.4 ชั้นการบำรุง

1.4.1 การบำรุงประจำวัน ใช้การรดน้ำด้วยระบบสปริงเกอร์แบบหัวกระจาย ที่ติดตั้งโดยแยกเป็นจุดต่างๆ ครอบคลุมทั่วแปลงผัก ใช้เครื่องปั้มน้ำระบบไฟฟ้า รดน้ำวันละสองรอบ ช่วงเช้า ตั้งแต่ 6:00 – 10:00 น. และ ช่วงเย็น ตั้งแต่ 16:00 – 18:00 น โดยใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่ขุดเอง ขนาดบ่อน้ำราว 20 ไร่ ภายในที่ดินของวัดคาทอลิก นักบุญอิกแนส ที่ไม่ให้มีการลงน้ำทั้งคนและสัตว์เลี้ยง และใช้รองรับการผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน โดยมีเจ้าหน้าที่ ประปาหมู่บ้านมาคอยตรวจ ดูแลรักษาความสะอาดแหล่งน้ำทุกวัน วันละสองรอบ รอบเช้าและเย็น เพื่อป้องกัน รักษาความสะอาดของแหล่งน้ำอยู่เสมอ รวมถึงมีการนำตัวอย่างน้ำไปตรวจคุณภาพ โดยนักวิชาการจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1.4.2 การบำรุงประจำสัปดาห์ มีการฉีดพ่นน้ำหมักบำรุงพืชผักและน้ำหมักสมุนไพรป้องกันศัตรูพืช สัปดาห์ละสองครั้ง ในช่วงเช้าวันพุธและเช้าวันเสาร์ ระหว่างเวลา 6:00 – 10:00 น. โดยใช้เครื่องพ่นด้วยน้ำมัน มีการนำภาชนะรองพื้นไม่ให้น้ำมันเครื่องลงดิน

1.4.3 การบำรุงหลังการปลูก นอกจากการฉีดพ่นด้วยน้ำหมักบำรุงพืชผัก และน้ำหมักสมุนไพรป้องกันศัตรูพืช ตามที่นำเสนอในเรื่องการบำรุงประจำสัปดาห์แล้ว เมื่อผักเข้าสู่สัปดาห์ที่สาม (หลังการหว่านด้วยเมล็ด) มีการนำปุ๋ยหมักจากโครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 2558 สูตรพระราชทานมาโรยในแปลงผัก เพื่อเพิ่มธาตุอาหารแก่ พืชผักต่างๆ ซึ่งกล้าผักบางชนิด เช่น คะน้า ผักกาดหอม เป็นต้น จะนำกล้าย้ายไปปลูกแปลงใหม่ และระหว่างวัน ในรอบสัปดาห์ มีการถอนหญ้า พรวนดินรอบๆ โคนต้นผัก และรอบๆ แปลงผัก โดยการใช้แรงงานคน เพื่อป้องกันการแย่งธาตุอาหารต่างๆ และมีการย้ายกล้าเพื่อซ่อมบำรุงต้นที่ตายหรือไม่แข็งแรง

1.5 ชั้นการจัดเก็บ

1.5.1 กำหนดการจัดเก็บ การเก็บผลผลิตพืชผักของวิสาหกิจชุมชน น.อิกแนส สถานีเกษตรแบ่งปันนั้น แบ่งการเก็บผลผลิตออกตามอายุของพืชผัก โดยแบ่งการเก็บผลผลิต ดังตารางต่อไปนี้

ชนิดผัก	กำหนดการ
ผักใบ อายุสั้น ได้แก่ ผักบุ้ง	เก็บหลังผ่านการปลูกแล้ว ราว 3 สัปดาห์
ผักใบ อายุปานกลาง เช่น ผักกาดขาว ผักโขม กวางตุ้งไทย กวางตุ้งไต้หวัน คะน้า ผักกูด ผักกาดหอม เป็นต้น	เก็บหลังผ่านการปลูกแล้ว ระหว่างสัปดาห์ที่ 5 – 8
ผักที่ให้ผลผลิตเป็นพริกหรือผล ได้แก่ ถั่วฝักยาว ถั่วลันเตา ถั่วแขก ถั่วพู กระเจี๊ยบเขียว แตงกวา บวบ มะระ ข้าวโพด เป็นต้น	เก็บหลังการปลูกราว 2 เดือนเป็นต้นไป โดยคัดเลือกเก็บผัก/ผลที่ขนาดพอเก็บเกี่ยว ตามชนิดของพืชผัก บางชนิดเก็บทุกวัน บางชนิดเก็บวันเว้นวัน ตามประเภทของพืชผัก
ผักประเภทเครื่องเทศ เช่น โหระพา กระเพรา แมงลัก ตะไคร้ ต้นหอม สะระแหน่ ผักชีไทย ผักชีลาว พริก เป็นต้น	เก็บหลังการปลูก ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 5 เป็นต้นไป
ผลไม้ ได้แก่ ถั่วฝักยาว	เก็บผลผลิตเมื่อผลกล้วยเริ่มมีบางลูกสุก

ตารางที่ 1 แสดงกำหนดการจัดเก็บตามชนิดของพืชผัก

1.5.2 วิธีการจัดเก็บ โดยจัดเก็บในช่วงเช้า โดยการใช้เชิงพลาสติกที่มีภาชนะรองไม่ให้เชิงโดนพื้นดินโดยตรง มีการชั่งน้ำหนักผลผลิตก่อนการคัดแยกทำความสะอาด ผู้จัดเก็บใส่ถุงเท้าบูท และเก็บเกี่ยวด้วยการตัดหรือถอน ตามชนิดของพืชผัก

1.5.3 การคัดแยก และการทำความสะอาด เมื่อเก็บผลผลิตได้แล้ว นำผลผลิตไปที่จุดคัดแยก ทำการแยกใบ ต้น ผัก หรือผล ที่หมดสภาพออก ผลผลิตที่ผ่านการคัดแยกให้ทำความสะอาดด้วยน้ำสะอาด 3 รอบ มีการเทน้ำทิ้งเป็นระยะๆ มีการใส่ถุงมือในขณะคัดแยกและทำความสะอาด สถานที่คัดแยกมีการกันสัตว์เลื้อยที่อาจเข้ามา ก่อกวน

1.5.4 การบรรจุผลผลิต หลังผ่านการคัดแยก และการทำความสะอาดด้วยน้ำสะอาดแล้ว จึงนำผลผลิตมาวางบนโต๊ะที่มีพลาสติก หรือผ้าปู (จุดบรรจุผลผลิต) ทำการชั่งน้ำหนัก โดยในขณะดำเนินการดังกล่าว ผู้ทำการบรรจุผลผลิตต้องใส่ถุงมือ นำผลผลิตไปชั่งน้ำหนักก่อนบรรจุในถุงพลาสติกที่จัดซื้อ หรือกล่องพลาสติกใสที่มีการใช้งานเพียงครั้งเดียว

1.5.5 การขนส่งผลผลิต หลังการบรรจุผลผลิตในบรรจุภัณฑ์แล้ว การขนส่งผลผลิตที่ใส่ลัง/กล่อง/ถุง โดยพื้นรถที่มีการทำความสะอาดแล้ว มีผ้าหรือพลาสติกรองพื้นรถ และมีผ้าหรือแสลนคลุมกันการโดนฝุ่นระหว่างการเดินทาง

1.6 การจัดการหลังการเก็บผลผลิต

หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตในแปลงผักต่างๆ ภายในสองสัปดาห์ มีการขจัดวัชพืชและพืชผักที่ไม่ผ่านคุณภาพด้วยการถาก หรือตาย หรือถอนหญ้าที่มีดอกหรือเหง้า โดยจะโยกทิ้งให้ห่างจากแปลงผัก และผักที่ไม่ผ่านคุณภาพ

ตัวชี้วัดที่ 5 เกิดโมเดลเศรษฐกิจอาหารชุมชนเพื่อสุขภาพด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่อย่างน้อย 1 โมเดล

จะนำไปใช้สำหรับการหมักเศษพืชผักตามสูตรของกรมพัฒนาที่ดิน พืชผักบางประเภท โดยเฉพาะถั่วต่างๆ จะตากแดดในแปลง ไกลกลบ รองรับการนำน้ำหมัก EM มาฉีดพ่น เพื่อให้ย่อยสลายกลายเป็นธาตุอาหารบำรุงดินต่อไป

2. การพัฒนาต้นแบบการจัดจุดเชื่อมโยง (กลางน้ำ)

การพัฒนาต้นแบบการจัดจุดเชื่อมโยง เพื่อเป็นการกระจายผลผลิตเกษตรอินทรีย์ให้แก่ผู้บริโภคทุกกลุ่ม ทั้งผู้บริโภคที่อยู่ในสถาบันต่างๆ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน สถานสงเคราะห์ สถานบำบัด ซึ่งผู้บริโภคเหล่านี้ทางสถาบันจะเป็นผู้จัดซื้อและจัดทำอาหารสำหรับบริโภค นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงบริบทชีวิต ทั้งช่วงวัยต่างๆ กลุ่มเฉพาะและกลุ่มประาะบาง อีกด้วย โดยได้จัดทำเป็นรถโมบายเกษตรแบ่งปันที่สามารถบรรทุกและจัดแสดงสินค้าเกษตรอินทรีย์ไปยังจุดต่างๆ ได้อย่างสะดวก สะอาด และปลอดภัย เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้อย่างทั่วถึง โดยวิสาหกิจชุมชน น.อักษณีส สถานีเกษตรแบ่งปัน ได้พัฒนาต้นแบบการจัดจุดเชื่อมโยงในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

2.1 การจัดจุดเชื่อมโยง

เป็นการเชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ ทั้งโรงพยาบาล โรงเรียน ตลาดสีเขียว และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อทำการนำผลผลิตเกษตรอินทรีย์ไปจัดจำหน่าย โดยการตั้งร้าน ณ จุดเชื่อมโยงต่างๆ ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชน น.อักษณีส สถานีเกษตรแบ่งปันได้จัดจุดเชื่อมโยงจำนวน 4 จุด ดังนี้

ที่	สถานที่	วัน	เวลา
1	โรงเรียนตรุณาราชบุรีวิเทศศึกษา อ.เมือง จ.ราชบุรี	อังคาร	15.00 – 18.00 น.
2	โรงพยาบาลสวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี	พุธ	7.00 – 12.00 น.
3	ตลาดวิถีธรรมชาติ อ.เมือง จ.ราชบุรี	ศุกร์	5.00 – 10.00 น.
4	สถานที่ท่องเที่ยว โคโรฟิลด์ อ.สวนผึ้ง อ.ราชบุรี	เสาร์ต้นเดือน	9.00 – 15.00 น.

ตารางที่ 2 แสดงสถานที่/วัน/เวลา การจัดจุดเชื่อมโยง

รูปแบบการจัดจุดเชื่อมโยง วิสาหกิจชุมชน น.อักษณีส สถานีเกษตรแบ่งปัน ได้ออกแบบรูปแบบการจัดจุดเชื่อมโยงไว้ 3 แบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานที่ กลุ่มเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการไปจัดจุดเชื่อมโยง ดังนี้

แบบที่ 1 Set A สำหรับการจัดงานนิทรรศการ การจัดแสดงสินค้าระดับประเทศ

แบบที่ 2 Set B สำหรับการจัดแสดงสินค้าระดับจังหวัด แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และโรงพยาบาล

แบบที่ 3 Set C สำหรับการจัดแสดงสินค้าตามตลาดนัด

โดยมีรายละเอียดตามตารางด้านล่างนี้

ตัวชี้วัดที่ 5 เกิดโมเดลเศรษฐกิจอาหารชุมชนเพื่อสุขภาพด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ อย่างน้อย 1 โมเดล

รายการ	รูปแบบ		
	Set A	Set B	Set C
1. ลักษณะการจัดวางผลิตภัณฑ์			
1.1 จัดเรียงสินค้าตามลักษณะประเภท (ผักใบ/ผักผล/ไข่ไก่/ผลไม้/สินค้าแปรรูป)	✓	✓	✓
1.2 จัดเรียงสินค้าให้สมดุล/ตำแหน่งที่เหมาะสม/มองเห็นง่าย	✓	✓	✓
1.3 การจัดวางสินค้าให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	✓	✓	✓
1.4 ความสะอาดของชั้นวางผลิตภัณฑ์	✓	✓	✓
1.5 การใช้วัสดุปิดถุง	เชือก	เชือก/ยาง	เชือก
1.6 คุณภาพของผ้าปูโต๊ะ (โทนสี/ความสะอาด/ความเรียบร้อย)	✓	✓	✓
1.7 วัสดุการห่อผลิตภัณฑ์ (ธรรมชาติ/Local)	✓		
1.8 จัดโชว์ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องดื่ม	✓	✓	
2. สื่อประชาสัมพันธ์	Set A	Set B	Set C
2.1 แสดงป้ายราคาสินค้าแต่ละรายการ	✓	✓	✓
2.2 สื่อประชาสัมพันธ์ (แผ่นพับ/ใบปลิว/QR Code)	✓	✓	
2.3 สื่อวีดิโอแนะนำเสนอ (VTR ประชาสัมพันธ์)	✓		
2.4 แสดงรายการจัดโปรโมชั่นกระตุ้นยอดขาย (ลด/แลก/แจก/แถม)	✓	✓	
2.5 แสดงเรื่องราวของสินค้า/สรรพคุณ/วิธีการทำ	✓	✓	
3. ลักษณะการแต่งกาย	Set A	Set B	Set C
3.1 ผ่ากันเปื้อน (ลักษณะ/สี)	✓	✓	✓
3.2 ชุดการแต่งกาย (ลักษณะ เสื้อ-กางเกง/สี)	✓	✓	✓
3.3 รองเท้าผ้าใบ (สีขาว)	✓		
3.4 แมส (หน้ากากอนามัย) / ถุงมือ	✓	✓	✓
4. ของตกแต่งบูธ	Set A	Set B	Set C
4.1 แบล็คดรอป (ฉากหลังของพื้นที่จัดแสดง)	✓		
4.2 หญ้าเทียม / ต้นไม้ปลอม	✓	✓	
4.3 มาสคอตน้องแบ่งปัน/ป้ายเอ็กซ์สแตนด (เพื่อดึงดูดความน่าสนใจ)	✓	✓	
4.4 ติดป้ายสินค้าแนะนำ	✓	✓	
4.5 แสดงป้ายสินค้ายอดนิยม	✓	✓	✓
4.6 การชำระเงินผ่าน QR Code	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 แสดงรายการการจัดจุดเชื่อมโยงตามรูปแบบต่างๆ

ตัวชี้วัดที่ 5 เกิดโมเดลเศรษฐกิจอาหารชุมชนเพื่อสุขภาวะด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ อย่างน้อย 1 โมเดล

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นมาตรฐาน โดยจะมีการกำกับติดตามเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดจุดเชื่อมโยง ผ่านการถ่ายรูปส่งในแอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม แล้วนำมาพูดคุยเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากทีมจัดจุดเชื่อมโยง ทีมนักวิชาการในทุกๆ 2 สัปดาห์ ดังตัวอย่างภาพแสดงการจัดจุดเชื่อมโยงแบบต่างๆ ด้านล่างนี้

ภาพที่ 3 แสดงการจัดจุดเชื่อมโยงแบบที่ 1 Set A
สำหรับการจัดงานนิทรรศการ การจัดแสดงสินค้าระดับประเทศ

ภาพที่ 4 แสดงการจัดจุดเชื่อมโยงแบบที่ 2 Set B
สำหรับการจัดแสดงสินค้าระดับจังหวัด แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และโรงพยาบาล

ภาพที่ 5 แสดงการจัดจุดเชื่อมโยงแบบที่ 3 Set C สำหรับการจัดแสดงสินค้าตามตลาดนัด

2.2 การจัดจุดนัดพบ

เป็นการเชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ ทั้งโรงพยาบาล โรงเรียน เพื่อทำการนำผลผลิตเกษตรอินทรีย์ไปจัดจำหน่ายโดยใช้รถโมบายเกษตรอินทรีย์ไปจอดให้บริการตามจุดต่างๆ ที่มีการนัดหมายไว้ล่วงหน้า โดยผู้บริโภคสามารถสั่งของล่วงหน้าผ่านแอปพลิเคชัน Line OA ของวิสาหกิจชุมชน น.อัครแนส สถานีเกษตรแบ่งปัน โดยรถโมบายเกษตรแบ่งปันจะจอดให้บริการสถานีละประมาณ 1 ชั่วโมง ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชน น.อัครแนส สถานีเกษตรแบ่งปันได้จัดจุดเชื่อมโยงจำนวน 3 จุด ดังนี้

ที่	สถานที่	วัน	เวลา
1	โรงเรียนเทพินทร์พิทยา อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	อังคารวันอังคาร	8.00 – 9.00 น.
2	โรงพยาบาลบางแพ อ.บางแพ จ.ราชบุรี	อังคารวันอังคาร	10.00 – 11.00 น.
3	สามแฉกราลัยนาซาเรธ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	อังคารวันอังคาร	8.00 – 9.00 น.

ตารางที่ 4 แสดงสถานที่/วัน/เวลา การจัดจุดนัดพบ

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นมาตรฐาน โดยจะมีการกำกับติดตามเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดจุดนัดพบ ผ่านการถ่ายรูปส่งในแอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม แล้วนำมาพูดคุยเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากทีมจัดจุดนัดพบ ทีมนักวิชาการ ในทุกๆ 2 สัปดาห์ ดังตัวอย่างภาพแสดงการจัดจุดนัดพบตามสถานที่ต่างๆ ด้านล่างนี้

ภาพที่ 6 แสดงการจัดจุดนัดพบตามสถานที่ต่างๆ

2.3 การเชื่อมโยงกับผู้บริโภคในสถาบัน

เป็นการเชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ ทั้งโรงพยาบาล โรงเรียน สถานสงเคราะห์ สถานบำบัด เพื่อทำการนำผลผลิตเกษตรอินทรีย์ไปส่งให้โดยตรงกับทางสถาบัน เพื่อใช้ในการประกอบอาหารสำหรับบุคลากรในสถาบัน โดย

ตัวชี้วัดที่ 5 เกิดโมเดลเศรษฐกิจอาหารชุมชนเพื่อสุขภาพด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ อย่างน้อย 1 โมเดล

การส่งล่วงหน้าผ่านแอปพลิเคชัน Line OA ของวิสาหกิจชุมชน น.อัครแนส สถานีเกษตรแบ่งปัน ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชน น.อัครแนส สถานีเกษตรแบ่งปันได้จัดจุดเชื่อมโยงจำนวน 3 จุด ดังนี้

ที่	สถานที่	วัน	เวลา
1	โรงเรียนเทพินทร์พิทยา อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	อังคาร	
2	โรงพยาบาลบางแพ อ.บางแพ จ.ราชบุรี	อังคาร	
3	โรงพยาบาลสวนผึ้ง อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี	อังคาร	

ตารางที่ 5 แสดงสถานที่/วัน/เวลา การเชื่อมโยงกับผู้บริโภคในสถาบัน

ภาพที่ 7 แสดงการเชื่อมโยงกับผู้บริโภคในสถาบัน

2.4 การแบ่งปันให้กับผู้บริโภคในสถานสงเคราะห์ สถานบำบัด

เป็นการเชื่อมโยงเพื่อแบ่งปันผลผลิตเกษตรอินทรีย์ให้กับสถาบันต่างๆ เช่น สถานสงเคราะห์ สถานบำบัด ฯลฯ โดยการนำผลผลิตเกษตรอินทรีย์ไปส่งให้โดยตรงกับทางสถาบัน เพื่อใช้ในการประกอบอาหารสำหรับบุคลากรในสถาบัน โดยไม่คิดมูลค่า ถือเป็น การแสดงความรักตามหลักคำสอนของคริสต์ศาสนาโดยการแบ่งปันแก่ผู้ยากไร้ คนชายขอบ กลุ่มเฉพาะและกลุ่มเปราะบาง เป็นต้น ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชน น.อัครแนส สถานีเกษตรแบ่งปันได้จัดจุดเชื่อมโยงจำนวน 3 จุด ดังนี้

ที่	สถานที่
1	บ้านจอห์น ฟอร์ด อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
2	บ้านธารหทัย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
3	บ้านเบธานี อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี

ตารางที่ 6 แสดงสถานที่การแบ่งปันให้กับผู้บริโภคในสถานสงเคราะห์ สถานบำบัด

ตัวชี้วัดที่ 5 เกิดโมเดลเศรษฐกิจอาหารชุมชนเพื่อสุขภาพด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ อย่างน้อย 1 โมเดล

ทั้งนี้ การจัดจุดเชื่อมโยง/จุดนัดพบตามจุดต่างๆ มีการกำหนดเวลาตามจุดต่างๆ ที่มีการจัดจุดเชื่อมโยง จัดตามที่นักวิชาการ นักออกแบบได้ให้แนวทางไว้ มีผ้าผ้าโต๊ะ มีการจัดตั้งไม้ ติดป้ายราคา ติดป้ายชนิดพืชผัก ผู้ทำหน้าที่จัดจำหน่ายใส่ถุงมือ และมีการทักทาย สังเกต รับฟังข้อเสนอแนะของผู้บริโภค รวบรวมมาสู่การประชุมของ ทีมแกนนำทุกวันอาทิตย์

2.5 การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์

เพื่อให้ผลผลิตเกษตรอินทรีย์สามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค วิสาหกิจชุมชน น. อักเนส เกษตรอินทรีย์ ได้มีการออกแบบเครื่องมือเพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภค โดยคัดเลือกผลผลิตจาก 2 ปัจจัย คือ 1) จากความนิยมของผู้บริโภค และ 2) ความสามารถในการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งผลิตภัณฑ์ เป็น 8 ประเภท พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ควรส่งเสริมให้เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ มีดังนี้ 1) พืชผักขนาดยาว ได้แก่ ผักกูด ผักบุงจีน ถั่วฝักยาว 2) พืชผักขนาดสั้น ได้แก่ ข้าวโพดแฉ่ กระเจี๊ยบเขียว แตงกวา 3) สมุนไพร/เครื่องเทศ ได้แก่ จิงจูฉ่าย 4) ผลไม้ ได้แก่ กล้วยน้ำว้า 5) ไข่ไก่อารมณ์ดี 6) การแปรรูปอาหารจากพืชผักอินทรีย์ ได้แก่ ผัดหมีห่อใบตอง ผัดไทยห่อใบตอง 7) การแปรรูปขนมจากพืชผักอินทรีย์ ได้แก่ เค้กกล้วยน้ำว้า กล้วยฟูฟักทอง ขนมชั้นใบเตย 8) เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ได้แก่ น้ำใบเตย น้ำอัญชันมะนาว น้ำเก็กฮวย น้ำกระเจี๊ยบ น้ำข้าวโพด

ทั้งนี้ จากการจัดจุดเชื่อมโยงพบว่า ผู้บริโภคไม่รู้จักพืชผักแต่ละชนิด และเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพซึ่งมีหลายชนิดที่ผู้บริโภคสับสน แยกไม่ออก จึงได้มีการออกแบบพัฒนาสติ๊กเกอร์ทั้ง 8 ประเภทผลิตภัณฑ์เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนครบถ้วนแก่ผู้บริโภค โดยผลการออกแบบปรากฏตามรูปด้านล่างนี้

ภาพที่ 8 แสดงการพัฒนาสติ๊กเกอร์ติดผลิตภัณฑ์

2.6 การส่งเสริมการขาย

จากการจัดจุดเชื่อมโยง/จุดนัดพบ ทำให้ทราบข้อมูลความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการพืชผักหลากหลายชนิดในปริมาณที่ไม่มาก เหมาะสมกับครอบครัวขนาดเล็ก การจัดผักเป็นชุด ๆ ละประมาณ 4-5 กรัม ที่วิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีกษัตริย์แบ่งปันได้จัดทำขึ้น จึงไม่ตอบโจทย์กับผู้บริโภคกลุ่มนี้ ที่ต้องการปริมาณผักไม่มาก แต่ต้องการหลากหลายชนิดผัก จึงได้ทำการส่งเสริมการขายใน 2 แนวทาง ดังนี้ 1) การลดราคา โดยจัดโปรโมชั่น ซื้อมะเขี 3 ชุดในราคา 70 บาท (จากปกติ 75 บาท) และ 2) บุษเพ็ดผัก ในราคาเดียวคือ ซิดละ 5 บาท เพื่อให้ผู้บริโภคได้ผักตามปริมาณที่ต้องการใช้จริง

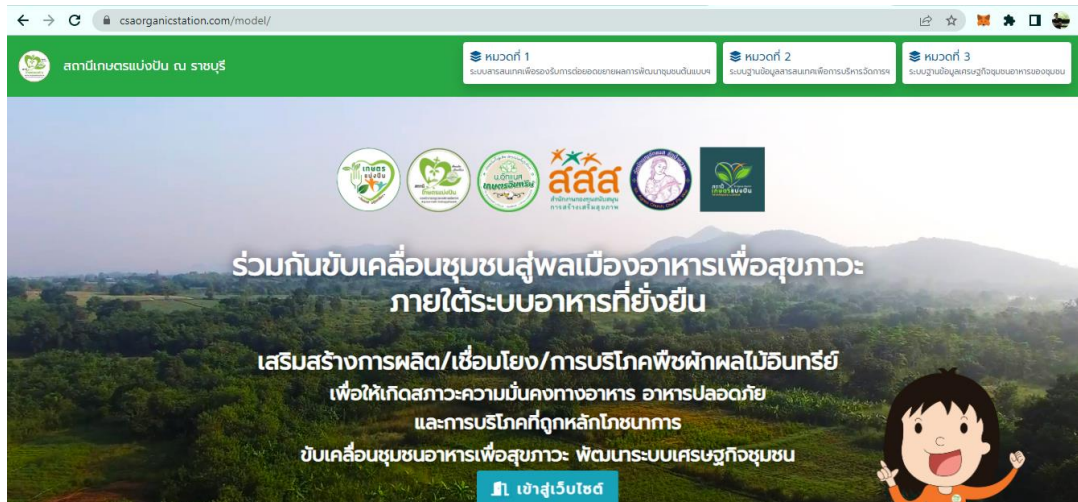
ภาพที่ 9 แสดงโปสเตอร์ส่งเสริมการขายใน 2 แนวทาง

3. การพัฒนาต้นแบบการพัฒนาผู้บริโภค (ปลายน้ำ)

3.1 การเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ

3.1.1 เว็บไซต์ www.csaorganicstation.com

เว็บไซต์ ถือเป็นสื่อหลักที่วิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีเกษตรแบ่งปัน ใช้เพื่อเผยแพร่ข้อมูล องค์ความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการดำเนินงาน ใช้สำหรับรายงานความก้าวหน้า ประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลต่างๆ เก็บรวบรวมองค์ความรู้ สื่อต่างๆ ที่วิสาหกิจชุมชน และภาคีเครือข่ายได้จัดทำขึ้น

ภาพที่ 10 แสดงเว็บไซต์ของวิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีเกษตรแบ่งปัน

3.1.2 เฟสบุ๊ก “น.อักษณีสถาณีอินทรีย์”

เฟสบุ๊ก เป็นอีกสื่อหนึ่งที่วิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีเกษตรแบ่งปัน ใช้เพื่อเผยแพร่การดำเนินงาน ความเคลื่อนไหว ความคืบหน้า ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งข้อมูลนั้นจะอัปเดตตลอดเวลา ทำให้ผู้ติดตามได้รับข้อมูลข่าวสาร และรูปภาพกิจกรรม ผ่านทางเฟสบุ๊กได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

ภาพที่ 11 แสดงเฟสบุ๊กของวิสาหกิจชุมชน น.อักษณีสถาณีเกษตรแบ่งปัน

ตัวชี้วัดที่ 5 เกิดโมเดลเศรษฐกิจอาหารชุมชนเพื่อสุขภาพด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ อย่างน้อย 1 โมเดล

3.1.3 ยูทูป “สถานีเกษตรแบ่งปัน ณ ราชบุรี”

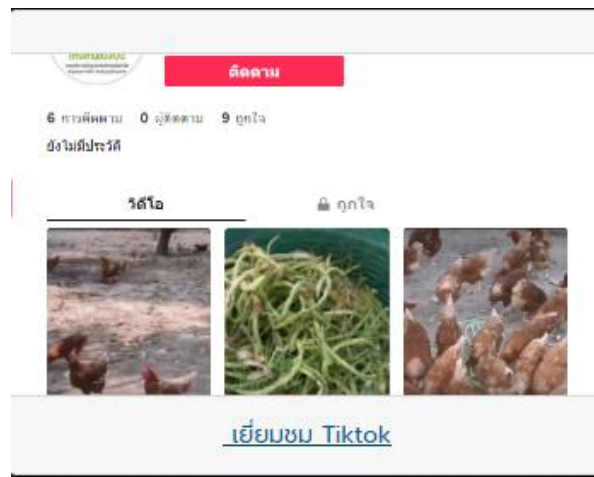
ช่องยูทูป (Youtube) เป็นอีกสื่อหนึ่งที่วิสาหกิจชุมชน น.อักษณ สถานีเกษตรแบ่งปัน ใช้เพื่อเผยแพร่สื่อภาพเคลื่อนไหว ที่วิสาหกิจชุมชน น.อักษณ สถานีเกษตรแบ่งปัน ได้จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆ ทั้งด้านการผลิต การบำรุงรักษา การจัดเก็บและจัดส่ง ผลผลิตเกษตรอินทรีย์

ภาพที่ 12 แสดงช่องยูทูปของวิสาหกิจชุมชน น.อักษณ สถานีเกษตรแบ่งปัน

3.1.4 ทิกต็อก “สถานีเกษตรแบ่งปัน ณ ราชบุรี”

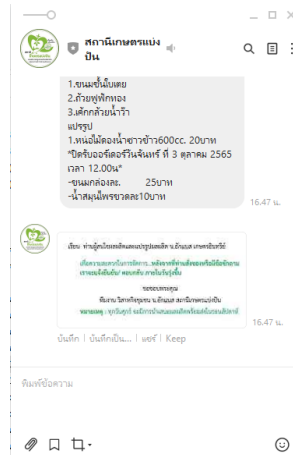
ช่องติ๊กต็อก (Tiktok) ในปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้ว่าสื่อภาพเคลื่อนไหวสั้นๆ ได้รับความนิยมสูงมากในหมู่เด็กและเยาวชน ช่องติ๊กต็อกจึงเป็นอีกสื่อหนึ่งที่วิสาหกิจชุมชน น.อักษณ สถานีเกษตรแบ่งปัน ใช้เพื่อเผยแพร่สื่อภาพเคลื่อนไหวขนาดสั้นๆ ที่วิสาหกิจชุมชน น.อักษณ สถานีเกษตรแบ่งปัน ได้จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆ ทั้งด้านการผลิต การบำรุงรักษา การจัดเก็บและจัดส่ง ผลผลิตเกษตรอินทรีย์

ภาพที่ 13 แสดงช่องยูทูปของวิสาหกิจชุมชน น.อักษณ สถานีเกษตรแบ่งปัน

3.1.5 ไลน์ “สถานีเกษตรแบ่งปัน ณ ราชบุรี”

ไลน์ (Line OA) และเพื่อให้การติดต่อสื่อสารระหว่างวิสาหกิจชุมชน กับผู้บริโภคสามารถดำเนินการได้อย่างปัจจุบันทันที เพื่อการสั่งผลผลิต การนัดพบ การส่งเสริมการขาย แอปพลิเคชันไลน์จึงเป็นอีกสื่อหนึ่งที่วิสาหกิจชุมชน น.อัครเนส สถานีเกษตรแบ่งปัน ใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้บริโภคโดยตรง

ภาพที่ 14 แสดงช่องทางการสื่อสารผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ของวิสาหกิจชุมชน น.อัครเนส สถานีเกษตรแบ่งปัน

3.2 การเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่ออินโฟกราฟิก (Infographic)

สื่ออินโฟกราฟิก เป็นอีกสื่อหนึ่งที่วิสาหกิจชุมชน น.อัครเนส สถานีเกษตรแบ่งปัน เลือกใช้เพราะสามารถตอบโจทย์ได้เป็นอย่างดี เหมาะสมกับยุคสมัย กล่าวคือเป็นการนำภาพ มาใช้แทนข้อความ และเปลี่ยนการสื่อสารให้สามารถมองเห็นและเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น โดยสื่ออินโฟกราฟิก จะทำการย่อข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของภาพ แผนภูมิ แผนผัง สัญลักษณ์ หรือกราฟ ต่างๆ และยังสามารถใส่สีหรือออกแบบลูกเล่นให้ดูสวยงามเพื่อเพิ่มความน่าสนใจได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เมื่อออกแบบสื่ออินโฟกราฟิกแล้ว จะทำการพิมพ์และนำไปติดตั้งจุดเชื่อมโยงต่างๆ เพื่อให้ข้อมูล ความรู้ แก่ผู้บริโภค

ภาพที่ 15 แสดงตัวอย่างสื่ออินโฟกราฟิกที่วิสาหกิจชุมชน น.อัครเนสสถานีเกษตรแบ่งปันได้จัดทำ

ตัวชี้วัดที่ 5 เกิดโมเดลเศรษฐกิจอาหารชุมชนเพื่อสุขภาพด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนร่วมกับเครือข่ายนักวิจัย/ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ อย่างน้อย 1 โมเดล

1.3 รถโมบายเกษตรแบ่งปัน

เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ และข้อมูลต่างๆ ผู้บริโภค วิสาหกิจชุมชน น.อักษณีส สถานีเกษตรแบ่งปัน จึงได้ออกแบบสติ๊กเกอร์สำหรับติดที่รถโมบายเกษตรแบ่งปัน โดยเลือกสรรคำที่ช่วยส่งเสริม กระตุ้นเตือนให้เกิดความตระหนักในการเลือกบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับรู้ทุกครั้งที่ออกไปจัดจุดนัดพบตามสถานที่ต่างๆ

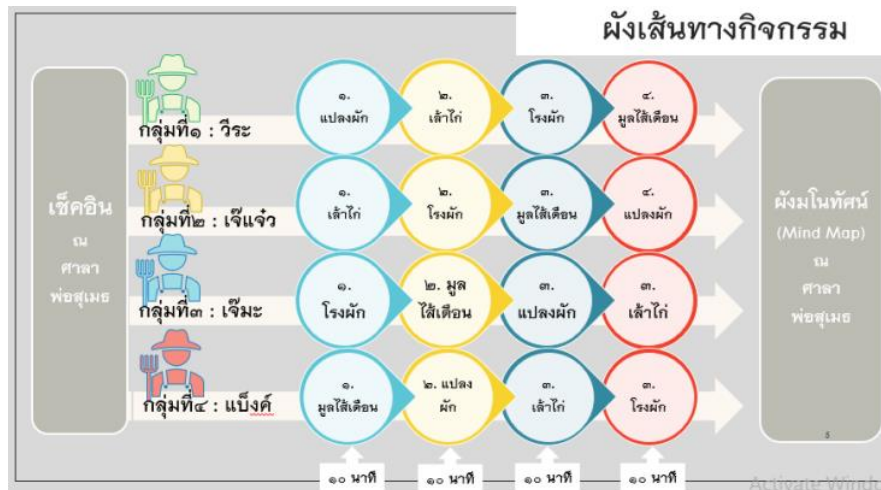

ภาพที่ 16 แสดงการออกแบบสติ๊กเกอร์ติดรถโมบายเกษตรแบ่งปัน เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการเลือกบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

1.4 การจัดหลักสูตรการพัฒนาแกนนำ

เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ไปสู่แกนนำผู้บริโภคที่สนใจมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่วิสาหกิจชุมชน น. อักเนส สถานีเกษตรแบ่งปัน จึงได้ออกแบบหลักสูตรการอบรม จำนวน 7 หลักสูตร ดังนี้

- 7.1.1.หลักสูตรสำหรับพัฒนากระบวนการ
- 7.1.2.หลักสูตรสำหรับแกนนำครู
- 7.1.3.หลักสูตรสำหรับแกนนำวัยทำงาน/กลุ่มแม่บ้าน
- 7.1.4.หลักสูตรสำหรับแกนนำนักศึกษา
- 7.1.5.หลักสูตรสำหรับแกนนำเด็กเล็ก-เด็กโต(เยาวชน)
- 7.1.6.หลักสูตรสำหรับแกนนำผู้สูงอายุ
- 7.1.7.หลักสูตรพัฒนาผู้จัดจุดเชื่อมโยง

ภาพที่ 17 แสดงผังเส้นทางกิจกรรมการเรียนรู้

ภาพที่ 18 แสดงผลการจัดทำผังโน้ตส์ของเด็กที่มาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3.5 การเปิดพื้นที่เป็นศูนย์เรียนรู้ประจำจังหวัดราชบุรี

จากการเปิดพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ได้คัดเลือกและมอบป้ายที่แสดงถึงการเป็นศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ให้แก่ชุมชน/วิสาหกิจชุมชน น.อักษณ สธานีเกษตรแบ่งปัน

ภาพที่ 19 แสดงป้าย “ศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์” โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

4. การกำกับติดตามเพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบ

กระบวนการกำกับติดตามได้นำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยร่วมมือกับเครือข่ายนักวิจัย และแกนนำชุมชน โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) การสร้างทีม/ชุมชน (Community) เป็นการสร้างทีม/ชุมชน ที่มีวัตถุประสงค์ แนวคิด ร่วมกัน
- 2) การลงมือปฏิบัติ (Practice) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผน ข้อตกลงของทีม/ชุมชน
- 3) การสะท้อนคิด (Reflection) เป็นการสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติ
- 4) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาสมรรถนะของทีม/ชุมชน
- 5) การพัฒนาเครือข่าย (Network Development) เป็นการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา

ทั้งนี้ เพื่อให้การกำกับติดตามดังกล่าวดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการใช้เทคโนโลยีด้านการสื่อสารออนไลน์ คือ แอปพลิเคชันไลน์ โดยการตั้งกลุ่มไลน์ เพื่อการประชุมกำกับติดตาม การถ่ายภาพการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้ที่ประชุมรับทราบ และช่วยกันพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้น ให้เป็นมาตรฐาน ตามที่ตกลงไว้ในมติที่ประชุม โดยมีทีมวิชาการ นักวิจัย และแกนนำชุมชน ร่วมกันประชุมเพื่อกำกับติดตามในทุกๆ 2 อาทิตย์

8. **หมายเหตุ :** เชื่อมโยงกับการศึกษาวิจัยเพื่อออกแบบและสังเคราะห์โมเดลเศรษฐกิจชุมชนด้วยการขับเคลื่อนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ผลลัพท์ที่ 36)